

Η ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΒΑΖΗ

Ραδιοφωνική έκπομπή δια
τήν 22 Μαρτίου 1970
καί ώραν 22.30 - 23.00

+++++

Τήν έκπομπήν παρουσιάζουν
ο ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ
καί ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ.
Τραγουδά η ΚΛΕΙΩ
Δ Ε Ν Α Ρ Δ Ο Υ.

Α. 59-

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τήν περασμένη Κυριακή, Δημήτρη αγαπητέ, μιλούσαμε για τις φούσκες... θυμάσαι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πώς δέν θυμάμαι ; Για τις φούσκες που διάφορες συντροφίες έφηναν στον άέρα, μ' ένα κομματάκι στουπί άναμένο από κάτω. 'Ο άέρας της φούσκας θερμαινότανε καί η φούσκα ανέβαινε σαν αεροστατο ψηλά

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Νομίζω πως αυτές οι φούσκες καί οι χαρταετοί, ήτανε οι πρώτες απόπειρες των άθηναίων για την κατάκτηση του διαστήματος...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μην τό λές γι' άστετα Γιάγκο, γιατί αν οι παλαιοί άθηναίοι, άρρολδοντας άετούς καί φούσκες δέν είχανε ύπ' ύψι τους νά κατακτήσουν τό διάστημα, πάντως αυτή η μανία που είχανε έδειχνε μιá τάση νά στείλουν κάποιο αντικείμενο πιο ψηλά από την γη.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μέ έλλα λόγια - αν καί είναι κάπως τολμηρό αυτό που λέω - κάθε γειτονιά της 'Αθήνας, της παλαιάς 'Αθήνας ήτανε κι' ένα μικρό κανάβεραλ... "Η όχι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ο συλλογισμός σου αγαπητέ μου Γιάγκο, όσο κι' αν φαίνεται τολμηρός, δέν είναι μακριά από την πραγματικότητα, γιατί μιá φορά, θυμάμαι, που έμάζεψα τον άετό μου, τυλίγοντας τον σπάγγο στην καλοϋπα μου, τί φαντάζεσαι ότι βρήκα επάνω στον άετό ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Που νά φανταστώ ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δυό μυρμηγκία. Πάλιοτα, δυό μυρμηγκάκια γαντζωμένα στο χαρτί του άετού μου. Αύτά τά δυό μυρμηγκάκια ήτανε τά πρώτα ζώα που ταξιδέψανε στο διάστημα, έστω κι' αν δέν πήγανε πιο ψηλά από πενήντα έξηντα μέτρα.

- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Είμαι φανερό ότι πριν άπολύσης τόν άετό σου, όταν τόν είχες χάμω στό γρασίδι τά δύο μυρμηγκάκια σαν πρωτόγονα πειραματόζωα σκαρφάλωσαν στόν άετό και κατά τήν διάρκεια του ταξιδιού στό διάστημα, έτυχε νά μήν κατρακυλήσουν από 'κει πάνω.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Κάπως έτσι θα είναι.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Γι' αυτό είμαι της γνώμης ότι θα έπρεπε νά είχες κάνει μιάν άνακοίνωση ώστε νά μήν θεωρηται ή περίφημη σκυλίτσα Λάϊνα πρώτο πειραματόζωο του διαστήματος, μά τά μυρμηγκάκια του Γιαννουκάκη. Τιμή και όδξα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Γι' άγιο μου μέ πήρες στό φίλο, μά δέν πειράζει. Είσαι καλός φίλος και μπορείς νά λές ό τι θέλεις. Τό γεγονός είναι ότι ό πετροπόλεμος για τόν όποτον μιλούσαμε τήν περασμένη Κυριακή ό πετροπόλεμος για τήν κατοχή της φούσκας, ήτανε τό συνηθέστερο σπόρ στην 'Αθήνα. Σήμερα έχουμε περιγραφές ποδοσφαιρικών άγώνων στις έφημερίδες. Έβδομηντα χρόνια πριν, είχαμε στην πρωτεύουσα πετροπολέμους, τουλάχιστον δύο φορές τήν εβδομάδα. 'Ορίστε, διάβασε έδώ ένα σημείωμα της έφημερίδος " Χρόνος " του Κωστή Καιρόπουλου, πατέρα του σημερινού μας φίλου και συναδέλφου Κρήστου Καιροπούλου για νά πεισθής :
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Χθές περί ώραν πέμπτην έσπερινήν, παρά τήν τοποθεσίαν Βίντσι διεξήχθη άγριος πετροπόλεμος μεταξύ ομάδος νέων έλθόντων εκ της συνοικίας Κολοκυνθού, προς άντιμετωπισιν έτέρας ομάδος προσρχομένης εκ Πατησίων. 'Η χωροφυλακή άνίκανος νά επιβάλη τήν τάξιν, ήρκέσθη νά περισυλλέξη πέντε τραυματίας προς μεταφοράν αυτών εις τόν Σταθμόν Πρώτων Βοηθειών. 'Ετραυματίσθησαν επίσης είκοσι περίπου ύαλοπίνακες των παραθύρων των οικιών Γερογιάννη, 'Αητάκη και 'Απαλύρα. Τά αίτια της συμπλοκής δέν έγνώσθησαν.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Κι' αυτό τό μικρό ντοκουμέντο δέν είναι τίποτε προστά σ' ένα άλλο που θα τό διαβάσης τώρα.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ντοκουμέντο γιά πετροπόλεμο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ντοκουμέντο γιά πετροπόλεμο. Τό χρωστᾶμε στόν Γεώργιο Σουρη τόν εὐθυμο χρονικογράφο ἀπὸ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἄσχολεῖται καί ὁ Σουρης μέ τόν πετροπόλεμο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιατί νά μὴν ἀσχολεῖται ἀφοῦ ὁ πετροπόλεμος ἦτανε ἡ μόνη ἀθλητική ἐκδήλωση στὰ παλαιὰ χρόνια τῆς Ἀθήνας. Ὅρίστε, διάβασε τό Ἡμερολόγιό του γιά νά πεισθῆς.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μηνὸς Μαρτίου δώδεκα. Μαλλώνουν δυὸ δασκάλου ὁ ἓνας γράφει τό φωνί μέ ὑπογεγραμμένην καὶ ὁ ἄλλος πού ἐφαίνετο μέ πιό γερό κεφάλι μέ ἦτα μόνον τό ἔγραφε καί μέ περισπωμένην. Καί συζητήσεις ἀρχισαν σέ κάθε ἐφημερίδα μὰ ὅπως καί ἂν τό ἔγραφαν, μέ ἦτα ἢ μέ γιῶτα θαρροῦ πὼς ἦταν γιά φωνί, τὰ μάτια των γαρίδα μέ ὅλα των τὰ γράμματα, μέ ὅλα των τὰ φῶτα. Δεκαεννέα τοῦ μηνός. Θεάματα παντοῦ. οἱ θυμωμένοι μαθηταὶ τῶν δύο ~~δασκάλων~~ ἀντιπάλων, ἀνοίγουν πετροπόλεμο, κοντά εἰς τὰ καυτεῖα ἀντεκδικούμενοι καὶ αὐτοὶ τὴν μῆνιν τῶν δασκάλων.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βλέπεις λοιπόν Γιάννη, ὅτι ἀφορμὴ γιά πετροπόλεμο δέν ἔδιναν μόνον οἱ φοβισκὲς ἀλλὰ καί ἕλλα θέματα. Ἐνας φιλολογικὸς καυγᾶς νά ποῦμε, συνηθέστατος πάντοτε πού ἔπαιρνε δημοσιότητα στίς ἐφημερίδες, χῶριζε τόν κόσμον σέ δυὸ στρατόπεδα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἴσως ὁ Σουρης νά εἶδε ὑπερβάλη λιγάκι τὰ πράγματα, μὰ ἀκριβῶς αὐτό μαρτυρεῖ ὅτι ἓνας πετροπόλεμος μπορούσε νά γίνῃ καί γιά φύλλον πῆδημα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Διάβασε τώρα καί τὴν συνέχεια τοῦ Σουρη νά δῆς τό τέλος τοῦ πετροπολέμου αὐτοῦ.

- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Κι' ἐνῶ οἱ πέτρες ἔπεφταν τριγύρω σάν χαλάσι
καί οἱ κλητήρες ἔκαναν τοὺς πολεμάρχους, χάσι,
ὁ κύριος Διευθυντής, ὁ τῆς Ἀστυνομίας
μετὰ μεγάλου φλέγματος καί πλήρης ψυχραιμίας
ἀπὸ μικρὸν κι' ἀμούστακον, ἀκόμη, σφενδονίτην,
ἐδέχθη λίθον στρογγυλὸν ἐπάνω εἰς τὴν μύτην
καθ' ἣν στιγμὴν διήρχετο ἐκεῖθεν ἐφ' ἀμάξης
νά ὅη ἔν ἔβασ ἵλευνεν ἀσφάλεια καί τάξις.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐγὼ λοιπὸν αὐτὸ τὸ ἔθιμο τοῦ πετροπολέμου τὸ ἐξηγῶ.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Κατ' ἕνα τρόπον τὸ ἐξηγῶ κι' ἐγὼ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιὰ νὰ δοῦμε ἔν συμφωνοῦμε. Τὸ αἷμα τῆς νεολαίας βράζει,
σφύζει καί ἡ νεολαία πρέπει νὰ ἐκδηλωθῇ παλληκαρίσια.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Συμφωνῶ. Σήμερα ἡ νεολαία βρίσκει διέξοδο μὲ τὸν ἀθλητισμὸ
καί φανατίζεται μὲ τὸ ποδόσφαιρο. Τότε ποδόσφαιρο δέν ὑπῆρχε
οὔτε ἀθλητισμὸς πού ἔρχισε ν' ἀναπτύσσεται μετὰ τοὺς πρώτους
Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες τοῦ 1896.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἀκριβῶς αὐτὸ εἶναι. Δινοῦταν λοιπὸν μιὰ διέξοδος μὲ τὸ
μαχητικὸ μένος ἐνός καυγῆ, ἐνός πετροπολέμου. Πρωτόγονος κα-
τάστασις Γιάνιο. Ἄλλως τε ὅλα τότε, ἑβδομήντα ὀγδόντα χρό-
νια πρίν, ἦτανε πρωτόγονα, ἀκόμη καί ὁ ἔρωτας.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Δέν ἔχεις ἔδικον, καί μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ θά ἤθελα νὰ σοῦ θυ-
μίσω ἕνα ἀφελέστατο ἐρωτικὸ τραγοῦδι τοῦ 1895. Ἡ κλειώ θά
μᾶς τὸ τραγουδήσῃ.
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μὲ συνοδεία πιάνου) Στὸ Ζάππειο σὲ πρωτεύειδα
κι' ὕστερα στὴν πλατεῖα
καί στὴν δειροστοιχία
σοῦ εἶπα σ' ἀγαπῶ.
- Γιατί νὰ ἀσημονήσῃς - τὸν τόσον ἐρωτὰ μου
πού μέσα στὴν καρδιά μου, ἀνθεῖ τόσον καιρὸ ;
Ξέρω Κωνσταντῆ μου, πόσο μ' ἀγαπᾷς
πόσο μὲ λατρεύεις καί μὲ συμπαθεῖς.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Βλέπεις λοιπόν αγαπητέ μου Γιάγκο, τί μαθαίνομε από ένα τραγουδάκι ; 'Ο έρωτευμένος λέει : Στο ζάππειο σέ πρωτόειδα. Κι' ύστερα στήν πλατεία... Συμπεραίνομε λοιπόν ότι τό ζάππειο καί ή πλατεία Συντάγματος ήτανε οί καθημερινοί καί κυριακάτικοι περίπατοι τών άθηναίων όγδόντα χρόνια πριν.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Πολύ σωστό συμπέρασμα άφου έκει τήν πρωτοσυνήνητησε τήν καλή του ό έρωτευμένος. Καί ύστερα μιλάει για μία δενδροστοιχία. Ποιά ήτανε αύτή ή δενδροστοιχία ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** 'Η λεωφόρος 'Αμαλίας μέ τίς πιπεριές, μπροστά στόν 'Εθνικό κήπο πού λεγότανε τότε Βασιλικός κήπος. 'Εκει λοιπόν, πού ήτανε στενώτερος ό χώρος, έκει τήν έπλησίασε ό έρωτευμένος καί τής ειπε : σ'άγαπώ...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Γινότανε λοιπόν περίπατος τών άθηναίων καί στήν λεωφόρο 'Αμαλίας.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** 'Αναγκαστικώς. Είμαι ή άρτηρία πού συνδέει τήν πλατεία Συντάγματος μέ τό ζάππειο. Θα μπορούσανε βέβαια νά πάνε καί άπό τήν όδόν Φιλελλήνων, μά ό όρόμος αύτός δέν ειχε τίποτε τό ρομαντικό, ένω ή λεωφόρος 'Αμαλίας ειχε τίς πιπεριές άφ' ένός, τήν δενδροστοιχία όπως τήν λέγανε τότε οί άθηναίοι καί τήν όροσιά πού έστελνε ό κήπος.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Τό καταλαβαίνω αύτό • Καί καταλαβαίνω επίσης πώς άπό ένα άπλό λαϊκό τραγουδάκι, βγαίνουν συμπεράσματα για τίς συνήθειες μις εποχής.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Μόνο για τίς συνήθειες ; 'Ακόμα καί για τό κόστος τής ζωής μπορούμε νά βγάλωμε συμπεράσματα άπό τά τραγούδια. Μην ξεχνάς τό παλαιότατο άθηναϊκό εύθυμο τραγουδάκι πού λέει : Τρά - λά - λά - 'Αγκυνάρες καί κουκιά. Καί γλυκειές καλές ντομάτες - μία δεκάρα ή' όκιά !

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Μιά λεπτομέρεια. Πρίν από λίγο, διάβασα στην παλιά εκείνη εφημερίδα ότι διεξήχθη αγριος πετροπόλεμος παρά την τοποθεσίαν Βίντσι. Ποῦ βρισκότανε αὐτό τό Βίντσι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Δέν βρισκότανε. Βρίσκεται ἀκόμη. Τό Βίντσι λοιπόν, αὐτή ἡ τοποθεσία τῆς Ἀθήνας πού ἐκαλεῖτο τότε Βίντσι, εἶναι ἡ σημερινή πλατεῖα Κυριακοῦ...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Ἡ πλατεῖα Κυριακοῦ ; Ἡ περίφημη πλατεῖα Κυριακοῦ μέ τίς πολυκατοικίες της καί τὰ πολυτελέστατα ζαχαροπλαστεῖα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Μάλιστα, ἡ πλατεῖα Κυριακοῦ ἡ ὁποία ἔχει τρία ὀνόματα : Δύο ἀνεπίσημα καί ἓνα ἐπίσημο καί πραγματικό.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Τό πραγματικό της ὄνομα νομίζω πῶς εἶναι πλατεῖα Βικτωρίας, πρὸς τιμὴν τῆς παλαιῆς βασίλισσας τῆς Ἀγγλίας Βικτωρίας. Δέν ξέρω μόνο πότε ὀνομάσθηκε αὐτή ἡ πλατεῖα : Βικτωρίας.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Στά 1901, ἀκριβῶς πρὸ ἑξήντα ἑννέα ἐτῶν, όταν ἡ Βικτωρία πέθανε. Ἡ πλατεῖα αὐτή, πού λεγότανε τότε Κυριακοῦ...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Γιατί Κυριακοῦ ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Εἶπαμε ὅτι Βίντσι τὴν ἀποκαλοῦσε ὁ κόσμος καί Βίντσι τὴν ἐγνώρῃ ἐπειδὴ σ' ἐκεῖνο τό μέρος, ὑπῆρχε ἓνα μεγάλο βίντσι, ἓνας γερανός, πού ξεφόρτωνε τὰ ἐμπορεύματα πού ἔφερνε ὁ σιδηρόδρομος τοῦ Λαυρίου ἀπό τὰ ἐνδιάμεσα χωριά. Ὅμως, ἐκεῖ εἶχε κτίσει ἓνα ἐξοχικό σπίτι ὁ δήμαρχος τῶν Ἀθηναίων Κυριακός. Ἄρ
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Ἐξοχικό σπίτι μέσα στήν καρδιά τῆς Ἀθήνας ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Τότε δέν ἦτανε καρδιά τῆς Ἀθήνας, τότε ἦτανε ἐξοχή καί ἀριετὰ ἀπομεμακρυσμένη ἀπὸ τό κέντρον τῆς πόλεως.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Ἔχομε καί λέμε : Βίντσι ἡ πρώτη ὀρομασία τῆς τοποθεσίας αὐτῆς κτίζει ἐκεῖ ἓνα σπίτι ἐξοχικό ὁ Κυριακός, παλαιός δήμαρχος τῆς Ἀθήνας.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Καί ὅπως εἶναι φυσικό, ὁποῖος ἔκτισε σπίτι ἐκεῖ, μετὰ τὸν δήμαρχο, ἔλεγε : Τό σπίτι μου ; κοντά στοῦ Κυριακοῦ.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Ἐννοῶντας κοντά στό σπίτι τοῦ Κυριακοῦ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβώς. Σχέδιο πόλεως δέν ἔφτανε τότε ἕως ἐκεῖ. 'Η πλατεία, ἡ σημερινή πλατεία κυριακοῦ δέν ἦτανε παρὰ ἓνα τεράστιο χωράφι μέ τσουκνίδες.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ 'Η ὁδός Τρίτης Σεπτεμβρίου ; 'Υπῆρχε τότε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τρίτης Σεπτεμβρίου ὠνομάσθηκε αὐτός ὁ δρόμος μετά τήν ἔξωσι τοῦ "Οθωνες. Στίς τρεῖς Σεπτεμβρίου σταμάτησε ὁ ἐμφύλιος πόλεμος πού εἶχε ἐκραγεῖ. Τότε ἡ ἡμερομηνία αὐτή ἐδόθηκε σάν ὄνομα τοῦ δρόμου πού ἦτανε συνέχεια τῆς ὁδοῦ 'Αθηνῶς μετά τήν πλατεία πού καί αὐτή, πήρε τό ὄνομα πλατεία 'Ομοιοῦς ἀπό τό σταμάτημα τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Πάει ὁ πόλεμος. 'Ομόνοια πλέον.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Εἶπες ἀγαπητέ μου Δημήτρη, ὅτι σχέδιον πόλεως δέν ὑπῆρχε τότε ἕως ἐκεῖ. "Ἔως πού ἔφτανε τό σχέδιο τῆς πόλεως ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν νομίζεις ἀγαπητέ μου Γιάγκο ὅτι ἔχομε πιάσει τήν λῆμα καί ξεχάσαμε νά θυμηθοῦμε καί κανένα τραγοῦδι ;

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Συμφωνῶ ἀπόλυτα. Νά θυμηθοῦμε λοιπόν ἓνα παλαιότατο τραγοῦδι, ὄχι τραγοῦδι λαϊκό ἀλλά τραγοῦδι ἀπό ἓνα ἑλληνικό μελόδραμα, πού διαδόθηκε τόσο πολύ ὥστε ἔγινε σχεδόν λαϊκό τραγοῦδι. Τήν Νεράϊδα τοῦ γιαλοῦ, ἀπό τήν Περουζέ τοῦ ἀλησμόνητου Σακελλαρίδη. 'Η κλειώ θά μᾶς θυμίση τήν Νεράϊδα τοῦ γιαλοῦ...

ΚΑΒ Ο ΔΕΝΑΡΔΟΥ (Μέ συνοδεία πιάνου) Νεράϊδα τοῦ γιαλοῦ
τά δίχτυα τ'ἀργυρᾶ
ἀπλώνει μυστικά
νά πιάση τόν φαρρᾶ.
Τό ξενοιαστο παιδί
ἐκεῖ πού τραγουδεῖ...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τώρα ἔς ξαναγυρίσωμε στήν τοπογραφία μας. "Ἐχω τήν γνώμη ὅτι τό σχέδιο τῆς πόλεως ἔφτανε ἕως τόν ποταμό Κυκλοβόρο.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ποταμό Κ υ κ λ ο β ό ρ ο ; Ποῦ ἦτανε αὐτός ; 'Υπῆρχε τέτοιος ποταμός στήν 'Αθήνα ;

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στάσου Γιάγκο καί μή βιάζεσαι. 'Αντί νά σου ἀπαντήσω θά σου δώσω γά διαβάσης κάτι ἀπό τό λεξικό τῶν ἀρχαίων κυρίων ὀνομάτων τοῦ Νικολάου Κωρέντη... Νά βρῆς τήν λέξι Κυκλοβόρος
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Εἶμαι πολύ περίεργος νά βρῶ τόν Κυκλοβόρο... "Α, νά 'τος. (Διαβάζει) Κυκλοβόρος. 'Ορμητικὸς χείμαρρος ἐν 'Αττικῇ. Διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ὁ 'Αριστοφάνης ἀπεκάλει τόν δημαγωγὸν Κλέωνα. Ἦτανε λοιπὸν ποτάμι, χείμαρρος δηλαδή ξεροπόταμος τὸ καλοκαίρι καί ὀρμητικὸς τὸν χειμῶνα πού κατέβαζε νερό... Ποῦ ἦτανε αὐτός ὁ Κυκλοβόρος ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τώρα θ' ἀκούσῃς τὰ παράξενα Γιάγκο μου. 'Ο Κυκλοβόρος ξεκίνοῦσε ἀπὸ τὰ Τουρκοβούνια, πίσω ἀπὸ τήν Σχολή τῶν Εὐελπίδων. Κατεβαίνοντας λοξά, περνοῦσε δίπλα ἀπὸ τὸ 'Αρχαιολογικὸ Μουσεῖο τῆς ὁδοῦ Πατησίων καί ἐξακολουθοῦσε τὸν δρόμο του πρὸς τήν πλατεῖα Βάθης.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ὅπως μοῦ τὰ λές τὰ πράγματα μοῦ περιγράφεις τήν ὁδὸν Μάρνη.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μποῦμ !
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί μποῦμ ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φτάσαμε ἐκεῖ πού ἤθελα. Γύρω στὰ 1880 ἐδῶ κι' ἐνενηντα χρόνια ὅταν ἄρχιζε νά ἐπεκτείνεται ἡ 'Αθήνα σκεπάτηκε τὸ χαντάκι αὐτό, γιατί στήν πραγματικότητα δέν ἦτανε παρά ἓνα τεράστιο χαντάκι ὁ Κυκλοβόρος καί ἔγινε αὐτός ὁ λοξὸς δρόμος πού ἀπεκλήθη ἐπίσημως ἀπὸ τὸν Λῆμο : ὁδὸς Κυκλοβόρου.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ἡ ὁδὸς Κυκλοβόρου ὀνομάσθηκε ἀργότερα ὁδὸς Μάρνη ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβῶς. Μετὰ τὸν ἀπὸ πρῶτο Εὐρωπαϊκὸ πόλεμο τοῦ 1914 ἕως 1918 πού ἐτελείωσε μὲ τήν νίκη τῶν Γάλλων στὸν ποταμὸ Μάρνη, ὁ Λῆμος 'Αθηναίων μετωνόμασε τήν ὁδὸν Κυκλοβόρου σέ ὁδὸν Μάρνη. Ποταμὸς καί ὁ Κυκλοβόρος, ποταμὸς καί ὁ Μάρνης.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πολύ σωστά. Μὲ τήν διαφορά ὅτι θά πρέπη νά συστήσωμε σέ μερικὸς Ἀθηναίους - δυστυχῶς μᾶλλον πολλοὺς - νά μὴν λένε στήν ὁδὸν Μάρνης, ἀλλὰ στήν ὁδὸν Μάρνη. 'Ο Μάρνης τοῦ Μάρνη.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο Γιάγκο. Σοῦ βάζω ἄριστα στήν Γραμματική τῆς Γεωγραφίας. Ὅμως μή νομίζεις ὅτι ὁ Κυκλοβόρος σιεπάστηνε ~~ὄλας~~ σέ ὄλο του τό μήκος.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἄλλά, ὁ μισός ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σχεδόν ὁ μισός. Τό τεράστιο ἐκεῖνο καί βαθύ χαντάκι, ἔγινε δρόμος, ὁδός Κυκλοβόρου ἀπό τό Μουσεῖο καί κάτω. Πιο πέρα ἀπό τό Μουσεῖο, ἔξακολουθοῦσε νά εἶναι ρέμα, χαντάκι γεμάτο σκουπίδια. Θυμᾶμαι πολύ καλά γιατί εἴμαστε παιδιά τέπε, ὅτι τό χαντάκι ~~αὐτό~~ αὐτό, ἀνέβαινε ἔως τήν λεωφόρο Ἄλεξάνδρας πηγαίνοντας λοξά. Ὅπου ὑπῆρχε δρόμος ~~αὐτός~~ κάθετος στό χαντάκι, κτίζανε ἓνα γεφυράκι γιά νά περνᾷ ὁ κόσμος.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιά νά καταλάβω καλά, σέ ποιούς δρόμους ὑπῆρχαν γεφυράκια ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στήν ὁδόν Ζαῖμη, στήν ὁδόν Σπυρίδωνος Τρικούπη καί ὄλοι αὐτοί οἱ παράλληλοι δρόμοι. Μάλιστα θυμᾶμαι καί κάτι πολύ κωμικό. Πηγαίναμε τότε στό σχολεῖο τοῦ Κωνσταντινίδη τῆς λεωφόρου Ἄλεξάνδρας πού ἔγινε ἀργότερα Λύκειον Μίνας Ἀηδοнопούλου.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναί, Μίνας Ἀηδονοπούλου. Ἔτσι τό ἔχω κι ἐγώ ἀκουστά.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πίσω ἀπό τό σχολεῖο μας, στήν ὁδόν Ζαῖμη, ὑπῆρχε τό γεφυράκι μέ τό στηθαῖο του, τό παραπέτο, ὅπως τό λέμε κοινά. Καί μιά μέρα ἓνας συμμαθητής μας, ὁ Παναγιώτης Ποῦλος, πατέρας τοῦ σημερινοῦ Ιατροδικαστοῦ Πούλου, μᾶς ἀνήγγειλε ὅτι ἀνεκάλυψε τό ἀλεξιπτωτο.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δέν εἴμαστε καλά. Αὐτός ὁ Παναγιώτης ὁ Ποῦλος ἀνεκάλυψε τό ἀλεξιπτωτο ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἔτσι μᾶς ἀνεκοίνωσε σοβαρώτατα. Ὅπως δήποτε ξέρω καλά ὅτι ὁ συμμαθητής μας Παναγιώτης Ποῦλος, εἶναι ὁ πρῶτος ἀλεξιπτωτιστής στήν ἱστορία τῆς Ἀεροπορίας.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μέ τρώει ἡ περιέργεια. Πήδησε στό κενό ; Ἀπό ἀεροπλᾶνο ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όχι από αεροπλάνο Γιάγκο. Δέν υπήρχαν αεροπλάνα τότε τουλάχιστον στην Ελλάδα.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Πότε συνέβη αυτή η ιστορία του άλματος στο κενό ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στά 1910, έδω κι'έξηντα χρόνια. Όμως θά σου πω τ'άποτελέσματα έφου πρώτα ποθμε κανένα παληό τραγουδάκι.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Καί προτείνω ένα περίφημο λαϊκό τραγουδι της εποχής εκείνης τό : Μ'Έναφες γειτόνισσα... Τό θυμάσαι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Αν τ'ό θυμάσαι λέει ; Καί μάλιστα θά τό άκουγα πολύ εύχαρίστως.

ΚΑΒΙΣ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Μ'Έναφες, μ'Έναφες
μ'Έναφες γειτόνισσα
μ'Έναφες γειτόνισσα
κακουργα δολοφόνισσα...

Μ'Έναφαν, μ'Έναφαν
μ'Έναφαν τά μάτια σου
μ'Έναφαν τά μάτια σου
καί όλα τά γινάτια σου...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Άνυπομονω ν'άκούω τήν 'Ιστορία του άλεξιπτώτου.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δοιπόν ήτανε μέρα βροχερή. 'Ο Παναγιώτης ό Πούλος κρατούσε τήν όμπρέλλα του, όπως κι'έμετες οί άλλοι συμμαθηταί του. Καί φυσικά, όταν τό μεσημέρι φύγαμε από τό σχολείο, πήγαμε γραμμή στό γεφυράκι της όδοϋ Ζαΐμη. 'Ο Παναγιώτης άνοίγει τήν όμπρέλλα του καί άνεβαίνει στό παραπέτο της μικρης γέφυρας.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ 'Εσεις γύρω θ'άγωνιούσατε βέβαια.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μήλλον κοροϊδεύαμε παρά άγωνιούσαμε. Τελικά κάποιος έδωσε τό σύνθημα όπως είχε αποφασισθεί : "Ένα - δύο - τρία... Πήδα.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Καί ό Πούλος πήδησε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μέ τόν άνοικτή του όμπρέλλα πηδάει στό κενό... Σκύβομε όλοι νά δοϋμε τήν προσγείωσί του... καί βλέπομε τήν όμπρέλλα του ν'άναποδογυρίζεται καί τόν επίδοξο άλεξιπτωτιστή νά πέφτη σωρός κουβάρι στην κοίτη του ~~εξαποδότημα~~ ξεροπόταμου, πού δέν ήτανε άκριβώς ξεροπόταμος, μά λασποπόταμος

- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ φαντάζομαι τί θά έγινε. θά καταλασπώθηκε ο άλεξιπτωτιστής.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Λασπώθη ε μόνο ; 'Ο βοσκός στην κοίτη ήτανε πολύς. Καί ο φίλος μας ο Παναγιώτης χώθηκε έως τήν μέση στόν βοσκό και άρισε νά φύρλιάζη για βοήθεια.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ θά κατεβήκατε βέβαια νά τόν σώσετε τόν χριστιανό.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ποιός τολμούσε νά κατεβή σ'έκεινο τό ρέμα ; Τρέξαμε σ'ένα φιδωτό γειτονικό μπαλάνιο και πήραμε ένα χοντρό σχοινί, τό πετάξαμε στόν έφευρέτη και τόν ρυμουλκήσαμε επάνω στα πιό κακά του χάλια.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Είμαι βέβαιος ότι ή δεύτερα πράξις του δράματος θά έγινε στό σπίτι του όταν ο Παναγιώτης έφτασε λασπωμένος έως τήν μέση.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Εφαγε τέτοιο εθλο από τήν μητέρα του, πού τό θυμότανε σε όλη του τήν ζωή, ένω έμεις του τραγουδούσαμε επί ένα μήνα αυτό τό τραγουδάκι : Μ'Έναφες μέ δικούς μας μαθητικούς στίχους : Μ'Έναφε ή όμπρέλλα μου - και πλήρωσα τήν τρέλλα μου...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ 'Εμείνη περίπου τήν εποχή, 1910 - 1912 είχε φτάσει στην 'Αθήνα κι'ένα Ιταλικό τραγουδάκι πού ένω είχε λανσαρισθεί στα καφέ σαντάν, τούς υπογείους παραδείσους από Ιταλίδες σαντέζες, μετεπήδησε κι'έξω απ'αυτά, στους άθηναϊκούς δρόμους : 'Η Σεραφίνα. 'Η φίλη μας ή Κλειώ θά μας τήν θυμίση.
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) "Έχω πιερό παράπονο μέ σένα Σεραφίνα
Σεραφίνα - Σεραφίνα
γιατί δεν μέ αγάπησες, ωραία μου τσαχ-
πίνα
Σεραφίνα μου, μικρούλα μου τρελλή...
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιάγιο μου, μιá και μου θυμήσες τήν Σεραφίνα, έχω νά σοθ πώ πολλά για'αυτό τό τραγουδι και για τήν πρώτη Ιταλίδα τραγουδίστρα πού τό 'φερε στην 'Αθήνα. Νά δυστυχώς δεν μας παίρνει ή ώρα και θά τά ποθμε φάσθ τήν προσεχή Κυριακή πάλι τήν ίδια ώρα...